

Rekommendationer

translated by

Lars Malthe Rasmussen

Wader Study Groups (WSG) workshop i Ribe, september 1989 frekom med en række rekommandationer. Formålet med disse er, at gøre resultaterne af den seneste forskning tilgængelig for en bredere kreds af naturforvaltere. På mødet blev det fremhævet, at der i denne forbindelse blev fokuseret på ynglepladserne, hvorimod naturbeskyttelse af træk- og rastep-ladser kræver yderligere forholdsregler.

Målgruppen for de følgende anbefalinger er naturforvaltere og relevante myndigheder.

1. Alle resterende vedvarende græs- og engarealer bør beskyttes som naturreservater eller have en anden beskyttelsestatus hvor drift og pleje af området m.h.p. naturbeskyttelse har høj prioritet. En hensigtsmæssig drift kan måske kun være mulig ved en erhvervelse af området.
2. Også uden for naturbeskyttede områder bør der tilskyndes til en ekstensiv landbrugsudnyttelse. Denne bør omfatte en økonomisk tilskyndelse at bevare græsning og blandet landbrugsdrift og den dertil knyttede kultur, for at modvirke en intensivisering eller ophør af den landbrugsmæssige drift.
3. Der bør også ydes økonomisk støtte til en intensivisering i form af græsning og blandet landbrugsdrift. Formålet bør være, at opmuntre til at gå fra korndykning til driftsformer der i højere grad muliggør en græsning af potentielt vigtige græs- og engområder.
4. Der bør ikke gives nogen form for økonomisk tilskyndelse til en intensivisering af den landbrugsmæssige udnyttelse eller nogen form for dræning i områder af naturbeskyttelsesmæssig værdi. E.F.'s politik for landdistrikterne bør prioritere naturbeskyttelse frem for en øget produktion.
5. Oppumpning af vand fra vandløb og en udnyttelse af vandressourcerne til markvanding der medfører en sænkning af grundvandstanden i engområder med ynglende vadefugle bør ikke tillades.
6. En fornuftig udnyttelse af moser og engarealer med tørvedannelser i form af ekstensiv græsning bør fremmes til fordel for intensiv drift der medfører at tørven synker sammen.
7. Fugtige engområder bør have en konsekvent drift, idet kortsigtede ændringer i driften forhindrer vadefuglene i at opnå en passende tæthed og ynglesucces.
8. I alle områder (såvel i reservater som udenfor) hvor der gives støtte til naturbeskyttelse, bør der opstilles plejeplaner og formål herfor. Formålene bør udspecificeres, hvadenten forvaltningen er rettet mod fuglebeskyttelse eller anden beskyttelse. Denne pleje eller drift bør overvåges (midler hertil bør indgå i budgettet). Overvågningen bør have til formål at kontrollere en effektiv udnyttelse af de anvendte midler, samt forbedre pleje og driftsforanstaltninger.
9. I alle fugtige engområder hvor fuglebeskyttelse prioriteres bør driftsforanstaltninger udarbejdes med særligt henblik på vandstandsniveauet. Følgende forhold bør tages i betragtning:
 - a) I det mindste midlertidige oversvømmelser bør tillades i vinterhalvåret. Vandstandsniveauet bør sænkes om foråret for at skabe områder for redeanbringelse, og for at tillade landbrugsmæssig udnyttelse; men vandstandsniveauet må ikke sænkes til et så lavt niveau, at vadefuglenes fourageringsområder i form af temporære vandsamlinger, grøfter og fugtig græsarealer bliver for spredte til at sikre en succesfuld fourage-

ring. Blandt andre disse driftsforanstaltninger tilsigter at efterligne naturlige forhold. Undersøgelser i England, Holland og Tyskland viser at det er nødvendigt at fastholde et passende højt vandstands niveau i ca tre måneder fra starten af ynglesæsonen. Senere kan vandstands niveauet om nødvendigt eventuelt sænkes.

- b) Kunstgødning bør ikke anvendes på fugtige græsarealer, og brugen af husdyrgødning bør nøje kontrolleres. De eneste former for plantebeskyttelsesmidler der bør tillades er sådanne, der er rettet mod plantearter der bør fjernes af hensyn til de græssende husdyrs sundhed eller plantearter der stilles lovmæssige krav om at fjerne, samt plantebeskyttelsesmidler der er nødvendige m.h.p. naturpleje.
 - c) Vadefugles ynglesucces reduceres ved tab af æg og unger som følge af nedtrampning af husdyr. Disse tab forøges direkte med en øget tæthed af græssende husdyr eller med en tidligere udbinding i foråret (begge dele som en følge af øget gødsning (se b) samt større husdyrtæthed ved tilførelse af supplerende føde). Generelt bør udbindingen ikke påbegyndes, før gennemsnitligt 80% af hunnerne af den senest ynglende vadefugleart har lagt første kuld (denne parameter kræver en nøjere specificering ud fra et kendskab til den lokale fænologi). Samtidigt med at tilstedeværelsen af græssende husdyr kan have en direkte negativ effekt på ynglesuccessen for vadefugle, så er græsning eller høslet en forudsætning for opretholdelsen af vegetationsstrukturen og fødetilgangen for fuglene. Hvis forvaltningen af et engområde udelukkende sker v.h.a. afgræsning bør der fastsættes et minimumsgræsningstryk med reference i undersøgelsesresultater der er repræsentative for området og habitatene. I mange områder vil man med fordel kunne planlægge udbindingen af kreaturerne til mere højtliggende områder, for at lade de mere vigtige yngleområder for vadefuglene afgræsse på et senere tidspunkt (således bør husdyrtætheder på to kreaturer eller derover undgås i de første to måneder efter starten på vadefuglenes ynglesæson).
 - d) Slåning af græs til hø eller ensilage bør ikke finde sted i de første to måneder efter starten på vadefuglenes ynglesæson (hvilket beror på den lokale fænologi). I mange områder skaber høslet egnede yngleområder for vadefugle og andre ynglende og rastende fuglearter. I sådanne områder bør høslet fremmes frem for en mere intensiv græsproduktion til ensilage m.v.
 - e) Insektmidler eller andre kemikalier der bl.a. fjerner insektlarver der lever i husdyrgødning bør ikke anvendes.
 - f) Vedligeholdelsen af kanaler og grøfter bør ske på en sådan måde, at der bevares eller skabes passende lavvandede fourageringsområder til vade- og andefugle langs bredderne.
 - g) Den økonomiske støtte der gives til jordbrugere med henblik på at ekstensivere den landbrugsmæssige udnyttelse, bør betinges af plejeforanstaltninger der tager hensyn til lokale forhold. Pleje- og driftsforanstaltningerne bør udarbejdes af landbrugs- og naturbeskyttelsesmyndighederne efter konsultation med biologisk ekspertise vedr. biotopskrav for ynglende vadefugle. Wader Study Group kan henvise til sådanne eksperter.
10. Der bør gives støtte til undersøgelser der belyser betingelserne for engarealerne med deres fugle og disses beskyttelse, samt til et større kendskab til denne viden.